

Evne, meget snart, endog dagsviis kunne indhente dem.

Dreier: Jeg skal ikke indlade mig paa nogen omfattende eller vidtløftig Drøftelse af det Lovforslag, som nu foreligger, men blot tillade mig at bemærke, at det forekommer mig, at de ærede Landstingsmænd, som have modsat sig Forslaget, ikke stærkt nok have lagt Vægt paa et Par Momenter i § 1, som ved Bedømmelsen maae komme i en ganske særlig Betragtning. Jeg sigter nemlig til Bestemmelsen om, at der, for at tilstedes Fritagelse for Skolegang i det paafølgende Halvaar, udtræves ikke blot, at vedkommende Skolebestyrelse finder, at der har været gjort god Fremgang i den forbigangne Tid, men ogsaa, at Forældre eller Børgere skulle udtrykkeligt have begjært Fritagelsen. Paa dette Sidste troer jeg, at der maa lægges en særdeles Vægt, og at deri tør findes en betydelig Betyggelse; thi kun samvittighedsløse Forældre eller Børgere ville begjære Børnene fritagne for Skolegang i den Hensigt, at forhindre dem fra at erhverve sig Kundskaber, og ere vedkommende Forældre eller Børgere samvittighedsløse, saa troer jeg virkelig, at de nugældende Bestemmelser for Skolegang ikke paa nogenomhelst Maade betage dem Leilighed til at unddrage Børnene fra Undervisning; tværtimod holde disse Bestemmelser sige Forældre eller Børgere en Uveiåben til at lade Børnene opvøxe i Uvidenhed. Jeg skal derfor slutte mig til den ærede Taler, der forinden mig havde Ordet, og i Særdeleshed ret meget fraraade at gaae saa vidt, som den ærede foregaaende Taler, jeg troer den 4de Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig), foreslog, nemlig ikke engang at lade denne Sag gaae til 2den Behandling. Kun skal jeg endnu tilføie med Hensyn til en Uttring af den sidste ærede Taler mod § 4, at det væsentlige Hensyn ved Bedømmelsen af den deri indeholdte Bestemmelse dog nok maa være, hvad der kan ansees for at være til Menighedens Lavn, derimod mindre, hvorvidt en større eller mindre Byrde derved paalægges Præsterne.

Solberg: Jeg havde ikke tænkt paa at ville tale i denne Sag, og det skal ogsaa blive meget kort. Jeg ønsker dog ikke, at man skulde

tage den Beslutning at følge den ærede Landstingsmand, der sidder bagved mig (Borgen), og strax skride til at slaae denne Lov ihjel. Jeg vil ogsaa tillade mig at udtale mig angaaende en Uttring af den ærede Landstingsmand for Kjøbenhavn (Madvig), som først havde Ordet, nemlig med Hensyn til, at han siger, at de Børn, som tilstaaes en saadan Frihed paa et halvt Aar, gaae meget tilbage. Det kunde vistnok være aldeles rigtigt, ligesom der ogsaa er meget Sandt deri, men det vilde først være aldeles rigtigt, naar vore Landsbyskoler vare ordnede saaledes, som de burde være; men det er ikke Tilfældet. Den øverste Klasse omfatter nemlig en Mængde Børn af meget forskjellig Kundskab. Sædvanlig har man beregnet, at et Barn skulde rykke op i øverste Klasse i sit 10de Aar og blive der til sit 14de Aar; men de ferme Børn, som Forældrene selv have forberedt, kunne mange Gange allerede i det 8de Aar rykke op i denne Klasse, og nogle Børn blive der altsaa i 6 Aar, andre kun i 4 Aar idetmindste. Hvert Halvaar rekruteres denne Klasse fra den nederste Klasse, saa at der altsaa deri befinder sig Børn af meget forskjellig Alder, Kundskaber og Dygtighed saavidt nemlig, som Børnene drives i vore Almuekoler. Skee det nu, at et saadant fermt Barn er kommet til det 12te Aar, saa staaer det stille, saa er der for et saadant Barn inter Mere at lære, ja det kan maaskee opnaae lidt større Færdighed i at kunne skrive, maaskee ogsaa lidt større Færdighed i at regne, men det er da ogsaa det Hele, forudsat at Læreren er særdeles dygtig; men i Reglen vil et saadant Barn ikke have Andet at bestille end at gjentage og gjentage og atter gjentage, hvad det allerede kan; det sløves, det kjender isorveien paa en Prif ethvert Spørgsmaal, Læreren kan have at gjøre, og ved denne Stillestaen kommer der en Sløvhed over Barnet, der er meget beklagelig. Jeg har i min tidligere Stilling selv havt Leilighed til at gjøre denne Erfaring, og det har inderlig bedrøvet mig, naar jeg har seet et saadant begavet og fermt Barn tilsidt henfalde til Ligegyldighed; thi det kjender, som sagt, forud paa en Prif Alt, hvad Læreren vil sige, og derfor sidder det og dorffer; man kan see det paa dets Miner